

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžo/63/2014
Identifikačné číslo spisu:	9014898552
Dátum vydania rozhodnutia:	25.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:9014898552.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Júlie Horskej v právnej veci žalobcu F. K., bytom B., zastúpeného JUDr. Jozefom Holíčom, advokátom so sídlom Lužická 7, Bratislava, proti žalovanej Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej číslo 16321-7/2013-BA z 15. marca 2013 o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 11. apríla 2014, č. k. 6S 101/2013-74, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 11. apríla 2014, č. k. 6S 101/2013-74, m e n í tak, že žalobu z a m i e t a.

Žalobcovi náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Rozsudkom z 11. apríla 2014, č. k. 6S 101/2013-74, krajský súd zrušil rozhodnutie číslo 16321-7/2013-BA z 15. marca 2013, ktorým žalovaná zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Nitra číslo 14960-23/2012-NR z 5. novembra 2012, ktorým bol žalobcovi podľa § 99 zákona č. 461/2003 Z.z. priznaný nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej aj „náhrada za SSU“) v dôsledku choroby z povolania zistenej dňa 24. júna 2011, v sume 26 146 €.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že žalobcovi bola priznaná dňa 31. januára 2012 choroba z povolania - asthma bronchiale s dátumom prvého zistenia 24.06.2011 s tým, že zodpovedným je jeho zamestnávateľ Giesecke & Devrient Slovakia, s.r.o. Nitra. Spolu so žiadosťou o náhradu za SSU bol Sociálnej poisťovni, pobočke Nitra doručený posudok o sťaženie spoločenského uplatnenia zo dňa 20.02.2012 vyhotovený posudzujúcim lekárom MUDr. N. N., pneumológom a ftizeológom, potvrdený prednostom Kliniky pracovného lekárstva a toxikológie LFUK a UNB Nemocnice ak. L. Dérera Bratislava (ďalej aj „KPL“). Podľa uvedeného posudku je bodové hodnotenie SSU žalobcu podľa prílohy č. 1 k zákonu č. 437/2004 Z. z. časť II. a IV., položka č. IV/66

profesionálna asthma bronchiale - 1700 bodov, na základe ktorého bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 26 146 € (1700 bodov x 15,38€ podľa opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR č. 155/2011 Z.z.). Žalobca s bodovým hodnotením nesúhlasil a predložil znalecký posudok č. 1/2012 zo dňa 13.12.2012 vyhotovený znalcom z odboru ftizeológia MUDr. V. M., v ktorom znalec odporúča zvýšiť náhradu za SSU podľa § 7 a § 10 zákona č. 431/2004 Z.z. o 500 bodov, t. j. na 2200 bodov. Súčasne žalobca namietal aj nesprávne použitie predpisu (opatrenia MZ SR č. 155/2011 Z.z.) pre stanovenie hodnoty jedného bodu, hoci žalovaná mala vychádzať z opatrenia MZ SR č. 20/2012 Z.z., podľa ktorého hodnota jedného bodu predstavuje 15,72 €.

Krajský súd po preskúmaní rozhodnutia dospel k záveru, že žalovaná sa nedostatočne vysporiadala so spornými otázkami vo veci bodového hodnotenia SSU žalobcu a navyše nesprávne ustálila čas vzniku odškodňovaného SSU. Preto napadnuté rozhodnutie žalovanej zrušil a vrátil jej vec na ďalšie konanie a rozhodnutie s tým, že žalovaná v ďalšom konaní doplní dokazovanie zadovážením znaleckého posudku podľa § 7 ods. 6 zákona č. 437/2004 Z.z. v spojení so zákonom č. 382/2004 Z.z. a znovu vyhodnotí čas vzniku odškodňovaného SSU. Úspešnému žalobcovi súd priznal náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej výške 832,70 €.

Rozsudok krajského súdu napadla žalovaná včas podaným odvolaním. Namietla, že k problematike hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia sa po predložení znaleckého posudku vyjadrila Klinika pracovného lekárstva a toxikológie LFUK a UNB Nemocnice ak. L. Dérera Bratislava (ďalej len „KLP“) listom z 21.01.2013, v ktorom uviedla, že aj po opakovanej hospitalizácii žalobcu na KPL (21. až 24. júna 2011, 25. až 31. júla 2012) KPL nezistila žiadny opodstatnený dôvod na zvýšenie bodového hodnotenia jeho sťaženia spoločenského uplatnenia. K znaleckému posudku MUDr. M., ktorý predložil žalobca, žalovaná uviedla, že ako znalec mal byť oslovený znalec z odboru pracovného lekárstva.

Posudkoví lekári pobočiek a odporkyne sa plne stotožnili s lekársym posudkom KPL, ktorá je renomovaným pracoviskom pre posudzovanie chorôb z povolania a predložený znalecký posudok nie je rozhodujúci, nakoľko v posudzovanom prípade by pre posudzovanie choroby z povolania a jej bodového hodnotenia bol akceptovateľný znalecký posudok odborníka z odboru pracovného lekárstva v zmysle zákona č. 437/2004 Z.z. V konaní o nároku navrhovateľa na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia rozhodovali organizačné zložky Sociálnej poisťovne na základe Posudku vypracovaného subjektom na to zákonom č. 437/2004 Z.z. zmocneným, a tým je KPL. Zdôraznila, že žalobcom predložený znalecký posudok nebolo možné akceptovať; pričom k tomuto záveru dospeli nielen organizačné zložky Sociálnej poisťovne, ale aj samotný vystavovateľ posudku - KPL, ktorý nezahliadol dôvody na ďalšie zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu, a to najmä z dôvodov medicínskych. Žalovaná počas celého konania rešpektovala medicínske závery KPL, čo do bodového hodnotenia, ako aj dátumu ustálenia zdravotného stavu žalobcu.

Dátumom ustálenia zdravotného stavu žalobcu je 23. jún 2011, keďže v tom čase boli skompletizované klinické vyšetrenia potrebné pre rozhodovanie o prípadnej chorobe z povolania.

Vo vzťahu k momentu ustálenia zdravotného stavu k hodnote jedného bodu poukázala na to, že pre určenie hodnoty bodu nie je rozhodujúci dátum vydania lekárskeho posudku, ale dátum ustálenia zdravotného stavu (§ 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z.). Keďže k ustáleniu zdravotného stavu došlo v roku 2011, hodnota bodu bola stanovená sumou 15,38 eura, platnou v roku 2011.

Z uvedených dôvodov žalovaná žiadala, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu zamietne a žalobcovi neprizná náhradu trov konania.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu poukázal na to, že posudzujúcim lekárom, ktorý vydával lekársky posudok žalobcovi, bol lekár - špecialista v odbore ftizeológia a pneumológia, MUDr. N. N., ktorá je zamestnankyňou KPL, a preto znalecký posudok podľa § 7 ods. 6 zákona č. 382/2004 Z.z. musí podať znalec v tomto odbore, avšak nie lekár, resp. odborník zo zdravotníckeho zariadenia, ktoré vydalo lekársky posudok. Pretože posudzujúci lekár odmietol navýšiť bodové ohodnotenie žalobcu pred

podaním žiadosti o náhradu za SSU, bol žalobcom požiadaný znalec z príslušného odboru a odvetvia, aby vypracoval znalecký posudok podľa zákona č. 382/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov.

K dátumu ustálenia zdravotného stavu uviedol, že v prípade žalobcu došlo k ustáleniu zdravotného stavu dňom hlásenia choroby z povolania dňa 20.02.2012 s tým, že bola priznaná 31.01.2012 a k prvému zisteniu, resp. vzniku choroby došlo dňa 24.06.2011. Keďže choroba z povolania nebola ku dňu 24.06.2011 žalobcovi priznaná, nemohla byť teda ani hodnotená, ani žalobcom uplatnená. Žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdila ako vecne správny a uložil žalovanej nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a rozhodnutie žalovanej v medziach žaloby a v rozsahu odvolania, a to bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovanej je potrebné vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej vo veci nároku žalobcu na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že profesionálna asthma bronchiale, ako choroba z povolania, bola žalobcovi priznaná od 31.01.2012, s jej prvým zistením dňa 24.06.2011.

Podľa § 99 zákona č. 461/2003 Z.z. poškodený má nárok na náhradu za bolesť a na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa osobitného predpisu.

Osobitným predpisom je zákon č. 437/2004 Z.z.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len „následok“).

Podľa § 2 ods. 3 písm. d) zákona č. 437/2004 Z.z. na účely tohto zákona posudzujúci lekár je lekár, ktorý naposledy liečil poškodeného v súvislosti s poškodením na zdraví; ak ide o chorobu z povolania, lekár so špecializáciou v odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia príslušného oddelenia alebo príslušnej kliniky zdravotníckeho zariadenia.

Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa podľa § 4 ods. 1, ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti; poskytuje sa na základe lekárskeho posudku (§ 7 a § 8). Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú ustanovené v prílohe č. 1 v II. a IV. časti.

Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. lekárske posudky spracúva posudzujúci lekár a vydáva zdravotnícke zariadenie, ktorého posudzujúci lekár vypracoval lekárske posudky. Ak je posudzujúcim lekárom lekár zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti, lekárske posudky posudzuje primár príslušného oddelenia alebo prednosta príslušnej kliniky zdravotníckeho zariadenia alebo jeho zástupca, ak rozsah následkov presahuje 200 bodov.

Z posudku KPL vyplýva, že posudzujúcim lekárom bola lekárka Kliniky pracovného lekárstva a v súlade s § 7 ods. 1 veta druhá zákona č. 437/2004 Z.z. tento posudok posúdil prednosta tejto kliniky, doc. MUDr. R. Z., PhD.

Ak vzniknú dôvodné pochybnosti o správnom hodnotení bolestného alebo o správnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia v lekárskom posudku, môžu osoby uvedené v odsekoch 3 a 4 požiadať o vydanie znaleckého posudku podľa osobitného predpisu (§ 7 ods. 6 zákona č. 437/2004

Z.z.).

Z obsahu administratívnych spisov odvolací súd zistil, že žalobca si uplatnil nárok na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia žiadosťou doručenou Sociálnej poisťovni pobočka Nitra dňa 28.03.2012. K žiadosti pripojil prepúšťacu správu z hospitalizácie na Klinike pracovného lekárstva a toxikológie LFUK a UNB Nemocnice akademika L. Déreza Bratislava od 21.06.2011 do 24.06.2011 a lekárske posudky o sťaženi spoločenského uplatnenia z 20.02.2012, vyhotovené posudzujúcim lekárom MUDr. N. N., pneumológom a ftizeológom, potvrdený prednostom Kliniky pracovného lekárstva a toxikológie LFUK a UNB Bratislava doc. MUDr. R. Z., PhD. Podľa uvedeného lekárskeho posudku bolo sťaženie spoločenského uplatnenia z dôvodu profesionálnej astmy bronchiale ohodnotené na 1700 bodov, pričom začiatok liečenia choroby podľa tohto posudku bol v roku 2010 a k ustáleniu zdravotného stavu došlo 23.06.2011.

Posudkový lekár pobočky Sociálnej poisťovne pobočka Bratislava v zápisnici o kontrole bodového hodnotenia choroby z povolania na účely náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia zo dňa 13. apríla 2012 súhlasil s bodovým ohodnotením SSU žalobcu uvedeným v odbornom posudku z 20.02.2012 s tým, že dátum ustálenia zdravotného stavu je uvedený ako 23.6.2011, teda deň pred prepustením z diagnostickej hospitalizácie na KPLaT v júni 2011; uvedený dátum je aj v zhode s viacročným kontinuálnym liečením bronchiálnej astmy, žalobca kontrovaný je vďaka kombinovanej liečbe bronchiálnej astmy. Hodnota 1700 bodov pre sťaženie spoločenského uplatnenia ako stredná hodnota rozpätia bodového hodnotenia, je v zhode s obmedzením v základných životných úkonoch a v iných životných a spoločenských úlohách, s prihliadnutím na vek poškodeného 36 rokov.

Následne Sociálna poisťovňa, pobočka Nitra rozhodnutím zo dňa 5. novembra 2012 číslo 14960-23/2012-NR priznala žalobcovi nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej aj „náhrada za SSU“) v dôsledku choroby z povolania zistenej dňa 24. júna 2011, v sume 26 146 €. Rozhodnutie bolo žalobcovi, ako aj jeho právnej zástupkyňi, doručené do vlastných rúk dňa 16.11.2012.

Z administratívneho spisu súčasne vyplýva, že žalobca v správnom konaní prvýkrát preukázateľne začal spochybňovať správnosť ohodnotenia SSU až v odvolaní proti rozhodnutiu pobočky zo dňa 17.12.2002, ku ktorému pripojil znalecký posudok MUDr. V. M., znalca z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie ftizeológia a pneumológia č. 1/2012-12-12 z 13.12.2012, o vypracovanie ktorého požiadal žalobca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne až 23.11.2012, teda po doručení rozhodnutia pobočky. V uvedenom posudku odporučil zvýšiť bodové ohodnotenie u žalobcu z 1700 na 2200 bodov podľa § 7 až § 10 zákona č. 437/2004 Z.z. z dôvodu, že ide o 36 ročného pacienta s 18 ročnou praxou tlačiaru, pričom pokus o zamestnanie v jeho profesii je skôr nemožný, a taktiež ide o spoločenské obmedzenia.

Nemožno prisvedčiť názoru krajského súdu, že v prípade predloženia znaleckého posudku vypracovaného podľa § 7 ods. 6 nie je dôvodná námietka žalovanej, že znalecký posudok vypracoval znalec z iného odboru, aký by bol potrebný v danej veci. Malo by ísť o znalca z odboru pracovného lekárstva a klinickej toxikológie. Znalec, ktorý môže posudzovať sťaženie spoločenského uplatnenia musí mať dostatočné znalosti v odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia (§ 2 ods. 3 písm. d/ zákona č. 437/2004 Z.z.), keďže sa posudzuje nielen ochorenie samotné, ale aj jeho vplyv na možnosť ďalšieho spoločenského uplatnenia.

Je potrebné zdôrazniť, že znalec vypracoval posudok ku dňu 13.12.2012, vychádzajúc z iných, neskorších lekárske správ ako Klinika pracovného lekárstva a toxikológie, ktorá vyhodnocovala sťaženie spoločenského uplatnenia už dňa 20.02.2012.

Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade znalec, ktorý má vo veci sťaženia spoločenského uplatnenia podať znalecký posudok podľa § 7 ods. 6 zákona č. 437/2004 Z.z., musí byť v zásade zapísaný do zoznamu znalcov v odbore „klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia“.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za

sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 7 a § 8).

Výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2% z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky, zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa odseku 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na najbližšie celé euro smerom nahor (§ 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z.).

Podľa § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. lekársky posudok sa vydáva, len čo zdravotný stav poškodeného možno považovať za ustálený; ak ide o sťaženie spoločenského uplatnenia, spravidla až po uplynutí jedného roka od poškodenia na zdraví.

Dátumom vzniku poškodenia na zdraví je v danom prípade podľa o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia z 20.02.2012, deň 24.06.2011. V časti „hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia“ je ako rok začiatku liečenia uvedený rok 2010, s ustálením zdravotného stavu dňom 23.06.2011.

Z uvedeného vyplýva, že ak bol zdravotný stav žalobcu ustálený v roku 2011, potom v zmysle § 8 ods. 4 a § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. je pre výšku jedného bodu v eurách rozhodujúca priemerná mesačná mzda za rok 2010 podľa Opatrenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 18. mája 2011 č. S4820-OL-2011 (č. 155/2011 Z.z.). Ak teda žalovaná určila výšku bodu 15,38 € za jeden bod, podľa uvedeného opatrenia (priemerná mesačná mzda za rok 2010 = 769 €), postupovala v súlade so zákonom.

Vzhľadom na uvedené dôvody odvolací súd dospel k záveru, že zistenie skutkového stavu je dostačujúce na posúdenie veci a že rozhodnutie žalovanej vychádzalo zo správneho právneho posúdenia veci. Rozsudok krajského súdu preto zmenil tak, že žalobu zamietol podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 220 O.s.p.

O trovách konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 250k ods. 1 O.s.p. a žalobcovi ich náhradu nepriznal, lebo v tomto konaní nebol úspešný.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.